

Vi är en grupp forskare som har tagit initiativ att starta en 'Havsförvaltningsakademi' med syfte att främja forskning, kunskapsutbyte och praktik kopplad till en marin svensk förvaltning som är hållbar. Vi ser mycket positivt på det planerade forskningsprogrammet med syfte att kraftsamla för friskare hav och vatten och vill därför bidra med synpunkter.

Dessvärre anser vi att remissunderlaget på den strategiska forskningsagendan inte fullt ut belyser de forskningsbehov och prioriteringar som vi anser finns för att främja en omställning mot en förvaltning som i högre grad ger havet en hållbar utveckling.

Våra mest avgörande invändningar och förslag är:

- **Basal kunskap om förvaltningssystemet i all dess komplexitet är centralt för att både förstå problem och möjligheter samt att bidra till en mer hållbar förvaltning.** Dessvärre är förvaltningsforskningens behov allt för torftigt beskriven utifrån en 'lösningslogik' snarare än en 'kunskapslogik' i remissunderlaget. Dessutom är argumentet klassiskt naturvetenskapligt i att rapporten börjar med att presentera basala forskningsbehov kopplade till ekosystemet (avsnitt 3.1) och sen i avsnitt 3.3 presentera en summarisk sammanställning av vilka lösningsorienterade förvaltningsmekanismer osv som bör beforskas. Vi menar att det är motiverat att nu ändra ordning på argumenten och att lägga lika stor vikt vid förståelsen av förvaltningssystemet och dess utmaningar/möjligheter som vid förståelsen av de ekosystem som förvaltas.
- Kopplat till detta finns det ett behov av att **gå från ord till handling vad gäller teoretiska begrepp som ekosystemansatsen.** Sverige når inte miljömålen, trots att de funnits en längre tid och att de kvantifieras och följs upp. Förvaltningen av hav och vatten är en komplex organisation som präglas av stuprör och projektifiering, men där samverkan och ekosystembaserad förvaltning ställer andra krav. Här finns det utöver basal praktisknära forskning behov av forskningssamverkan mellan akademi och praktiker, liksom aktions-inriktad forskning. De senare förutsätter att FORMAS arbetar innovativt med finansieringsmodellen liksom hur och av vem bedömningen sker kopplat till de kommande utlysningarna.
- **Övervakning och uppföljning är viktigt - men begreppen bör vidgas till att också innefatta data om ekonomiska, sociala, beteendemässiga faktorer samt drivkrafter och värderingar.** En fungerande förvaltning som kan leverera de mål som har beslutats politiskt förutsätter kunskap inte bara om vad som händer i ekosystemen över tid utan också om faktorer som påverkar människors beteenden, prioriteringar och uppfattningar om vad som är önskvärt eller rimligt.
- Avslutningsvis konstaterar vi att forskningsfronten kopplat till havens och vattenresursernas förvaltning rör det mer inkluderande och komplexa begreppet **'hållbara hav och vatten'** snarare än **'friska hav och vatten'** och förespråkar att detta ändras i forskningsagendan. Men oavsett begrepp så utgör mål- och värderingskonflikter, behov av demokratisk legitimitet och rättvisa liksom avvägning och fördelning av risker, vinster etc. fundamentala utmaningar som anknyter till alla tre hållbarhetsdimensioner. Ett sådant mer tydligt fokus på havens och vattenresursernas hållbarhet skulle också bättre bidra till Agenda 2030 arbetet

nationellt och internationellt, samt även ge bättre förutsättningar att bidra till friska hav och vatten.

Bästa hälsningar

Eva-Lotta Sundblad, vetenskaplig koordinator, Havsmiljöinstitutet

Lena Gipperth, professor i miljö rätt, Göteborgs universitet

David Langlet, professor i miljö rätt, Uppsala universitet

Michael Gilek, professor i miljövetenskap, Södertörns högskola

Havsmiljöinstitutet är värd för Havsförvaltningsakademin

Sänt till Formas den 31 maj 2022